

UCHWAŁA NR 12/2023
PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ
z dnia 16 stycznia 2023 r.

w sprawie sprawozdania partii politycznej Idea o źródłach pozyskania środków
finansowych w 2021 r.

Państwowa Komisja Wyborcza na podstawie art. 38a ust. 1 pkt 3 i art. 38a ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 372 oraz z 2021 r. poz. 2054)

postanawia

odrzuć sprawozdanie partii politycznej Idea o źródłach pozyskania środków finansowych, w tym o kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania oraz o wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego w 2021 r., **z powodu naruszenia** art. 24 ust. 7 ustawy o partiach politycznych.

Uzasadnienie

Partia polityczna Idea (EwP 419) przedłożyła Państwowej Komisji Wyborczej sprawozdanie o źródłach pozyskania środków finansowych, w tym o kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania oraz o wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego w 2021r. w dniu 22 sierpnia 2022 r. (data na prezentacie), tj. po upływie terminu określonego w art. 38 ust. 1 ustawy o partiach politycznych. Uchybienie to, na podstawie art. 38a ust. 2 i 3 tej ustawy, nie stanowi przesłanki do odrzucenia sprawozdania Partii. Rodzi natomiast konsekwencje określone w art. 38c tego aktu prawnego. Sprawozdanie zostało sporządzone według wzoru określonego w załączniku do rozporządzenia Ministra Finansów z 18 lutego 2003 r. w sprawie sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych (Dz. U. poz. 269).

Żaden z uprawnionych podmiotów, wymienionych w art. 34a ust. 5 w związku z art. 38a ust. 1 ustawy, nie zgłosił zastrzeżeń do sprawozdania.

Państwowa Komisja Wyborcza na podstawie przedłożonych dokumentów oraz wyjaśnień Partii stwierdziła, co następuje.

W sprawozdaniu o źródłach pozyskania środków finansowych partia polityczna Idea nie wykazała, pozyskanych kwot w okresie sprawozdawczym. Partia w przedłożonym Państwowej Komisji Wyborczej sprawozdaniu, wypełniła wyłącznie 3 rubryki tego sprawozdania. Przychody/wpływy Partii w okresie sprawozdawczym wynikające ze sprawozdania wyniosły 255,00 zł i były równe wysokości środków jakie Partia zgromadziła na swoim rachunku bankowym. Na kwotę tę złożyły się środki pochodzące od osób fizycznych wpłacone bezpośrednio na rachunek bankowy Partii w postaci składek członkowskich w kwocie nieprzekraczającej w jednym roku od jednej osoby wysokości minimalnego miesięcznego wynagrodzenia za pracę pracowników (255,00 zł).

Wszystkie te środki zostały zgromadzone na bieżącym rachunku bankowym o nr 90 1240 6175 1111 0011 0816 6243 prowadzonym przez Bank Pekao S.A.

W sprawozdaniu Partia wykazała, że w 2021 r. nie pozyskała innych środków pieniężnych, jak również nie były przekazane na jej rzecz wartości niepieniężne. W pozostałych pozycjach sprawozdania wykazano „0” (zero).

Wpłaty dokonane na rachunek bankowy Partii przez osoby fizyczne pochodziły, zgodnie z art. 25 ust. 1 ustawy o partiach politycznych, od obywateli polskich mających stałe miejsce zamieszkania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej; nie przekraczały limitu określonego w art. 25 ust. 4 tej ustawy i były dokonywane w formie określonej w jej art. 25 ust. 5.

Partia, w odpowiedzi na przesłane przez Państwową Komisję Wyborczą pytania wskazała, iż wykonywane były na jej rzecz usługi świadczone nieodpłatnie w postaci udostępnienia lokalu, utworzenia strony internetowej oraz udostępnienie domeny internetowej wraz z hostingiem, łączna wartość tych świadczeń została wyceniona przez Partię na kwotę 1700,00 zł. Kwota ta powinna zostać wyszczególniona w części III punkt 4. sprawozdania. Oznacza to iż faktyczne przychody/wpływy Partii w okresie sprawozdawczym wyniosły 1955,00 zł

Niewykazanie przez Partię w sprawozdaniu łącznej kwoty jej przychodów, niewykazanie świadczeń nieodpłatnych na rzecz partii, jak również niewypełnienie większości pól sprawozdania oznacza, że złożyła ona sprawozdanie za 2021 r.

nieodpowiadające stanowi faktycznemu. Naruszyła tym samym ustawowy obowiązek sprawozdawczy, określony w art. 38 ust. 1 ustawy o partiach politycznych w związku z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych. Zgodnie z art. 38a ust. 2 i 3 tej ustawy uchybienie to nie stanowi przesłanki do odrzucenia sprawozdania Partii.

Z wyjaśnień przedstawionych przez Partię z dnia 5 września 2022 r., wynika ponadto, że część zakupów związanych z jej bieżącą działalnością była dokonywana ze środków własnych osób fizycznych. Sytuacja ta dotyczy płatności za uiszczone koszty sądowe czy też wydruk banneru.

Dokonywanie zakupów i regulowanie przez osoby fizyczne z własnych środków wydatków partii, narusza regulację art. 24 ust. 7 ustawy o partiach politycznych, zgodnie z którym partia może zaciągać jedynie kredyty bankowe. Sąd Najwyższy, rozpatrując skargi na odrzucenie sprawozdań finansowych partii politycznych, wielokrotnie jednoznacznie zakwalifikował opisane wyżej operacje finansowe, jako niedozwolone „swoiste kredytowanie przez osoby fizyczne” (postanowienia Sądu Najwyższego z 25 września 2009 r., III SW 47/09 oraz z 18 listopada 2010 r., III SW 390/10 i III SW 391/10, czy z 25 lutego 2015 r., III SW 1/15; podobnie w postanowieniach z 9 czerwca 2011 r., III SW 2/11 i III SW 3/11 oraz z 5 maja 2015 r., III SW 7/15 – odnośnie do finansowania komitetów wyborczych). Sąd podkreślił, że partia nie może zaciągnąć tego rodzaju „kredytu” u osób fizycznych i nie może pozyskiwać gotówki w inny sposób lub z innych źródeł niż te, enumeratywnie wymienione w ustawie o partiach politycznych, wśród których nie wskazano pożyczki od osób fizycznych. Środki uzyskane w ten sposób, a zatem tytułem bezpodstawnego wzbogacenia, nie mogą stanowić składnika majątku partii. „Jedyną sytuacją, w której partia dysponuje środkami pieniężnymi, których nie ma w kasie, to środki z kredytu bankowego”. Sąd stwierdził przy tym, że dopuszczalne źródła finansowania partii określone zostały w art. 24 ustawy o partiach politycznych. „Są nimi składki członkowskie, darowizny, spadki, zapisy, dochody z majątku partii oraz dotacje i subwencje (art. 24 ust. 1). Katalog ten jest zatem zamknięty, gdyż inne środki pieniężne czy wartości niepieniężne nie mogą składać się na majątek partii politycznej. Partia może jeszcze zaciągnąć kredyt bankowy na cele statutowe (art. 24 ust. 7).

Naruszenie art. 24 ust. 7 ustawy o partiach politycznych stanowi przesłankę do odrzucenia sprawozdania Partii Idea, na podstawie art. 38a ust. 2 pkt 4 przywołanej wyżej ustawy. Przepis ten ma przy tym charakter kategoryczny i nie pozostawia żadnego marginesu ocen np. uwzględniania proporcji kwoty środków pozyskanych z naruszeniem art. 24 ust. 7 ustawy do ogólnej kwoty przychodów partii politycznej, ani też tego czy naruszenie wskazanego przepisu nastąpiło w sposób umyślny, czy też z powodu nieznamości przepisów ustawy o partiach politycznych.

Partia polityczna Idea nie posiadała w 2021 r. Funduszu Wyborczego i nie uczestniczyła w przeprowadzonych w tym roku wyborach.

Państwowa Komisja Wyborcza, po ustaleniu powyższego na podstawie sprawozdania finansowego Partii, dokumentów do niego załączonych oraz wyjaśnień Partii, postanowiła jak w sentencji.

Od niniejszego postanowienia partii politycznej Idea przysługuje prawo wniesienia skargi do Sądu Najwyższego, w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia.

Przewodniczący
Państwowej Komisji Wyborczej

Sylwester Marciniak